

Силабус навчальної дисципліни

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2024-25 н.р. Четвертий курс VIII. семестр
------------------------------	---------------------------	----------------	-------	-------------------------	---

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Соціальна робота різними групами клієнтів
Циклова комісія	Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота 2022р.
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: Обов'язкова Кількість кредитів: 4 Кількість годин: 120 Лекційні заняття: 30 Семінарські заняття: 30 Самостійна робота: 60
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гогола Стефан Стефанович, викладач, спеціаліст вищої категорії gogola.istvan@kmf.org.ua https://classroom.google.com/c/Njg4ODE4NzcxMzg5 консультації за домовленістю
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціальна робота різними групами клієнтів» обов'язковий освітній компонент ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота. Пререквізитами навчальної дисципліни є попередні фахові дисципліни: «Методи соціальної роботи», «Соціальна робота сім'ями», «Соціальна робота дітьми та молоддю» а також «Психологія»
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета вивчення дисципліни «Соціальна робота з різними групами клієнтів» — сформулювати у студентів систему знань про типологію клієнтських груп у соціальній сфері, специфіку їхніх потреб, проблем та особливості взаємодії, а також розвинути професійні компетентності для ефективного застосування різних моделей і технологій

соціальної роботи відповідно до категорії клієнта (діти, молодь, літні особи, особи з інвалідністю, внутрішньо переміщені особи тощо).

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

■ Класифікація основних груп клієнтів соціальної роботи (сім'ї, діти, молодь, особи похилого віку, тощо) та визначення їхніх соціально-демографічних характеристик.

■ Розкриття специфічних психологічних, соціальних та економічних проблем, притаманних кожній цільовій групі.

■ Формування навичок соціально-психологічної діагностики та оцінки потреб клієнтів з урахуванням їхньої соціальної вразливості та ресурсного потенціалу.

■ Вивчення та систематизація сучасних моделей, методів та технологій соціальної роботи (кейс-менеджмент, кризове втручання, медіація), що застосовуються для різних груп.

■ Набуття практичних умінь щодо розробки та реалізації індивідуальних планів соціального супроводу відповідно до життєвої ситуації та віку клієнта.

■ Аналіз етичних дилем та особливостей комунікації при взаємодії з клієнтами, які мають стигматизовані або маргіналізовані статуси.

■ Ознайомлення зі стандартами надання соціальних послуг та мережевою взаємодією з іншими фахівцями (лікарями, юристами, педагогами) в інтересах клієнта.

■ Розвиток здатності до рефлексії власної професійної діяльності та запобігання синдрому професійного вигорання при роботі з важкими категоріями клієнтів.

Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 9. Здатність до самостійної та командної роботи

ЗК 10. Здатність до налагодження взаємодії між учасниками групи в процесі виконання завдань

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.

СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.

СК 8. Здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів.

СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.

СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

СК 16. Здатність застосовувати соціально-педагогічні технології в роботі з різними категоріями клієнтів різних вікових груп..

Програмні результати навчання:

РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності.

РН 6. Використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності.

РН 9. Здійснювати соціальне інспектування й оцінку потреб уразливих категорій громадян, у тому числі тих, хто опинився у складних життєвих обставинах.

РН 10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг.

РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання.

РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.

РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності.

РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у спеціалізованому контексті.

РН 16. Здійснювати соціально-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами

РН 17. Застосовувати мовленнєві техніки для створення конструктивного діалогу між суб'єктами соціальної взаємодії.

Зміст навчальної дисципліни.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1: Геріатрична соціальна робота та підтримка осіб похилого віку

1. Соціальна ситуація осіб похилого віку та теоретичні засади
2. Чинники, що впливають на добробут літніх людей та ризики
3. Можливості та умови догляду вдома (домашній догляд): соціальні послуги за місцем проживання.

Модуль 2: Соціальна робота з групами соціальної та економічної ексклюзії.

4. Поняття неблагополуччя та бідності: теоретичні моделі та соціальні наслідки
5. Явище бездомності: причини та технології кризового втручання

	6. Специфіка соціальної роботи з бездомними: програми мінімізації шкоди та реінтеграції 7. Соціальна робота з особами ромської національності: подолання дискримінації та розвиток громади Модуль 3: Соціальна робота з групами розвитку, ризику та профорієнтації. 8. Основи превентивної соціальної роботи у сфері розвитку та подолання ризиків 9. Соціальні аспекти роботи з обдарованістю: підтримка талановитих дітей та молоді 10. Професійна орієнтація та кар'єрне консультування для вразливих груп та інтеграція на ринок праці Модуль 4: Гендерна соціальна робота та підтримка жінок. 11. Основи гендерно-чутливої соціальної роботи: соціальна ситуація жінок та нерівність 12. Інтеграція жінок на ринок праці та кар'єрний розвиток: підтримка балансу роботи та сім'ї 13. Соціальна робота з жінками-мігрантками або жертвами торгівлі людьми: реінтеграція та правова допомога
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Соціальна робота різними групами клієнтів» здійснюється згідно «Положення про систему оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі Закарпатського Угорського Інституту імені Ференца Ракоці II» на основі накопичувальної (рейтингової) системи. В основу накопичувальної системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти покладено покроковий контроль за визначеними критеріями і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну та практичну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення різних видів аудиторних занять, у тому числі й занять у дистанційному режимі, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами фахової передвищої освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів фахової передвищої освіти. Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань і сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати сутність змісту навчального матеріалу. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів фахової передвищої освіти під час обговорення

тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо.

Під час поточного контролю оцінюються:

- теоретичні знання;
- навички та уміння при виконанні практичних завдань;
- навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння: індивідуальні завдання, реферати, презентації, розрахункові, графічні роботи;
- інші види робіт, які передбачені робочою навчальною програмою.

Поточний контроль оцінюються за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів).

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться під час навчального заняття (його частини). До модульного контролю допускаються всі здобувачі освіти. Оцінювання модульного контролю здійснюється за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів).

Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань. Розмір складових контролю дорівнює сумі балів, накопичених здобувачем освіти впродовж семестру: максимальна кількість 60 балів і відповідно, набраних на екзамені максимум 40 балів.

Екзамен проводиться в усній формі, кожен варіант включає 3 питання освітнього компоненту.

До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття.

Оцінювання підсумкового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням до оцінок за національною шкалою.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
64-74	D	задовільно	
60-63	E		

	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації. Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проєкторами; в закладі забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom . Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання самостійної роботи.			
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Основна література - Кулик І.В. Соціальна робота з різними групами клієнтів: навчальний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 236с - Соціальна робота з різними групами клієнтів : навчальний посібник / Уклад. Т.Д. Кочубей. – Умань, 2022. 278 с. - Жінки в історії професійної соціальної роботи: від XIX століття і до сьогодення : колективна монографія / Н. М. Коляда, О. О. Кравченко, Т. Д. Кочубей та ін.; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, ф-т соц. та псих. освіти, каф. соц. педагогіки та соц.роботи, Гендерний центр. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2020. С. - Андрющенко В. П., Мигович І. І., Бех В. П., Михальченко М. І. Соціальна робота : менеджмент соціальної роботи. Київ. ДЦССМ, 2003. Кн. 7. - Зверєва І. Д., Козубовська І. В., Керцман В. Ю. Пічкарь О. П. Соціальна робота з дітьми та молоддю (теоретико-методологічні аспекти), ч. І. Ужгород : УжНУ, 2000. 192 с.			

6. Інновації у соціальних службах. навч.-метод. посіб. Київ. Пульсари, 2002.
7. Капська А. Й. Соціальна робота. Київ. Центр навчальної літератури, 2005. 328 с.
8. Лукашевич М. П. Теорія і методи соціальної роботи. Навч. посіб. / М. П. Лукашевич, І. І. Мигович. 3-е вид., доп. і перероб. Київ. МАУП, 2013. 168 с.
9. Лукашевич М. П. Соціальна робота : теорія і практика. Навч. посіб. / М. П. Лукашевич, Т. В. Семигіна. 2-е вид. Київ. Каравела, 2014. 368 с.
10. Пейн М. Сучасна теорія соціальної роботи. Київ. Крок, 2000. 456 с.
11. Соціальна робота: теорії та методи соціальної роботи. У 3-х ч. / М. Бойко, Н. Б. Бондаренко, О. С. Брижувата / за ред. Т. В. Семигіної, І. М. Григи. Київ. ВД «Києво-Могилянська Академія», 2004. Ч. 2. 224 с.
12. Семигіна Т. В., Грига І. М. Теорія і методи соціальної роботи. Київ. Вид. дім «КМ академія», 2004.
13. Соціальна робота в Україні. Зверєва І. Д., Безпалько О. В. Київ. Центр навчальної літератури, 2004. 256 с.
14. А. Й. Капська. Соціальна робота : технологічний аспект. Київ. Центр навчальної літератури, 2004. 352 с.
15. Архипова С. П., Майборода Г. Я., Тютюнник О. В., Методи та технології роботи соціального педагога Київ : Слово, 2013
16. Карпенко О. Г., Романова Н. Ф., Теорія та практика соціальної роботи /Київ : Слово, 2015

Додаткова література

1. Карпенко О. Г Вступ до спеціальності "Соціальна робота" /., Київ : Слово, 2011
2. Поліщук В. А., Професійна підготовка фахівців соціальної сфери : зарубіжний досвід / Тернопіль : Навчальна книга–Богдан, 2003
3. Iskolai szociális munka: szakképzésben résztvevők és gyakorló szakemberek számára / szerk. Jankó Judit, Pécs: Comenius BT., 1996
4. A szociális munka elmélete és gyakorlata : Szociális munka csoportokkal / szerk: Hegyesi Gábor, Kozma Judit, Szilvási Léna, Talyigás Katalin, Budapest : Wesley János Kiadó, 2006
5. Szociális esetmunka : elméleti alapvetés / Szabó Lajos, Budapest : Szociális Munka Alapítvány, 1993
6. Világunk (h)arcai : beszélgetések fogyatékossgal élő emberek életéről / Kollár János, Debrecen : TT Play Kft., 2013
7. A szociális munka elmélete és gyakorlata : Szociális munka csoportokkal / szerk: Hegyesi Gábor, Kozma

- Judit, Szilvási Léna, Talyigás Katalin, Budapest : Wesley János Kiadó, 2006
8. Kézikönyv a szociális munka gyakorlatához / szerk.: Somorjai Ildikó, Budapest : Szociális Szakmai Szövets., 2001
 9. Roma felzárkózás és szociális gondoskodás : Inklúzia Rómov a sociálna starostlivost' / szerkesztette Petheő Attila, Tömösközi Ferenc, Komárom [Komárno] : Selye János Egyetem Református Teológiai Kar, 2024
 10. Szociális munka fogyatékos emberekkel / Kemény Ferenc, Budapest : WJLF, 2014
 11. Alapismeretek a cigányokról (romákról) szociális munkásoknak / összeáll. Bánlaky Pál, Budapest : Wesley János Kiadó, 2007
 12. Prostitúció, prostitúcióra kényszerítés, emberkereskedelem : kézikönyv a megelőzés és áldozat-segítés oktatásához / szerk. Fehér Lenke, Forrai Judit, Budapest : Szociális és Családügyi Minisztérium, 1999
 13. Szegénység és iskola : kor- és kórkép a tanulásban akadályozott népesség iskoláztatásáról / Szabó Ákosné, Budapest : Trezor Kiadó, 1996
 14. Memóriaőrző : Útmutató a demenciával élő betegek gondozásához / Juhász Ágnes, Budapest : Balassi, cop. 2014
 15. Idősgondozási kézikönyv : geriátriai szolgáltatók kézikönyve : a magyarországi idősotthonok és hospice-ok adatbázisával /szerk. Boga Bálint, Budapest : Geriáter Service K., cop. 2014
 16. Drogprevenció és egészségfejlesztés az iskolában / szerk. Paksi Borbála és Demetrovics Zsolt, Budapest : L'Harmattan : NDI, 2011
 17. Pszichológia a tanításban / Tóth László, Debrecen : Pedellus, 2005

Интернет-ресурси

1. <https://ksptsr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/71/2023/02/posibnyk-srzhk.pdf>
2. https://holocaust.kyiv.ua/Files/pedVid/Romskuy_zbirnuk.pdf
3. <https://www.youtube.com/playlist?list=PLXVo3BKLZz7ssGT56MSiM1rL5GCEJ5U9t>
4. https://malta.hu/assets/uploads/files/a5d2b-tudastar_idosellatos-szakirodalmak.pdf
5. <https://mek.oszk.hu/14700/14735/14735.pdf>
6. <https://agotaalapitvany.hu/storage/app/media/drogprevenacios-kezikonyv.pdf>

	7. https://mek.oszk.hu/15600/15692/15692.pdf
--	--